

**Arbejdsrettens dom af 22. juni 1989 i sag
nr. 89.086:**

Praktiserende Arkitekters Råd for Arkitekttegning

stuerne Friis & Moltke, Aalborg, Friis & Moltke, Århus C., Skovgaard Sørensen, Århus C., Jacob Blegvad, Aalborg, Krohn & Hartvig Rasmussen, Virum, H. Dissing og O. Weitling, København og Gert Bornebusch, København, (advokat Folmer Teilmann)

mod

Teknisk Landsforbund for et antal medlemmer af dette forbund (advokat Christian Harlang) og i sag

nr. 89.118:

Praktiserende Arkitekters Råd for samtlige arkitektvirksomheder med medlemskab af PAR (advokat Folmer Teilmann)

mod

Teknisk Landsforbund for et antal medlemmer af dette forbund (advokat Christian Harlang).

Dommere: Bisgaard, Bollerup-Jensen, Kardel (retsformand), Gert Kristensen, Mols Sørensen, Aage Sørensen og Westergaard.

Under disse sager, der er behandlet under ét, har Praktiserende Arkitekters Råd indklaget Teknisk Landsforbund ved klageskrifter af 17. marts og 11. april 1989 med påstand om, at de af Teknisk Landsforbund den 28. februar og 31. marts 1989 afgivne varsler om arbejdsstandsning med ikrafttræden henholdsvis den 1. april 1989 og 1. maj 1989 kendes ugyldige.

Skrivelsen af 28. februar 1989 fra Teknisk Landsforbund lyder således:

"Med henvisning til at Teknisk Landsforbund ikke kan acceptere en 2-årig nulløsning, som fremført på forhandlingsmødet den 27. februar 1989, skal vi hermed varsle arbejdsstandsning med ikrafttræden pr. 1.4. 1989 ved normal arbejdstids begyndelse, omfattende samtlige af vore medlemmer ansatte ved nedennævnte af PAR's medlemsvirksomheder.

Friis & Moltke, C.W. Obels Plads 3, 9000 Aalborg.

Friis & Moltke, Vesterbrogade 32, 8000 Århus C.

Skovgaard Sørensen, Mejlgade 50, 8000 Århus C.

Jacob Blegvad, Kastetvej 2, 9000 Aalborg.

Krohn og Hartvig Rasmussen, Teknikerbyen 7, 2830 Virum.

H. Dissing og O. Weitling, Overgaden n. vandet 45-47, 1414 Kbh. K.

Gerhdt Bornebusch, Frederiksholms Kanal 16 B, 1220 København K.

Teknisk Landsforbund vil endvidere pålægge samtlige medlemmer ikke at tage ansættelse i en af PAR's medlemsvirksomheder, samt pålægge de allerede ansatte medlemmer i øvrige PAR virksomheder ikke at påtage sig konfliktramte arbejde, så længe arbejdsstandsningen pågår."

Teknisk Landsforbunds skrivelse af 31. marts 1989 er sålydende:

"Med henvisning til de i Statens Forligsinstitution førte forhandlinger om reguleringer af lønskalaerne i overenskomsten mellem Praktiserende Arkitekters Råd og Teknisk Landsforbund, skal Teknisk Landsforbund, på baggrund af at der ikke hidtil har kunnet opnås forlig, hermed varsle arbejdsstandsning overfor samtlige arkitektvirksomheder med medlemskab af PAR.

Arbejdsstandsningen vil træde i kraft med virkning fra 1. maj 1989 ved normal arbejdstids begyndelse og have virkning for samtlige af forbundets medlemmer omfattet af den mellem PAR og TL indgåede kollektive overenskomst for teknikere ansat hos medlemmer af PAR, bortset fra praktikanter samt de medlemmer, for hvilke der allerede ved skrivelse af 28.2.89 er varslet arbejdsstandsning, jfr. i øvrigt vedlagte fortegnelse over forbundets medlemmer med angivelse af ansættelsessted."

I parternes overenskomst af 1. april 1987 § 18, stk. 2, hedder det om varigheden af overenskomsten:

”Er forhandlingerne om en fornyelse af denne overenskomst ikke afsluttet til den pågældende 1. april 1991 henholdsvis 1989, er overenskomstens bestemmelser gældende, indtil ny overenskomst er indgået mellem parterne, eller arbejdsstandsning er iværksat.”

I Teknisk Landsforbunds love af 1986 er der anført følgende i § 5, stk. 4:

”TL er medlemmernes forhandlingsberettigede organisation, der er befuldmægtiget til at varetage medlemmernes interesser i løn- og ansættelsesmæssige henseender, herunder varsling af kollektive kampskridt eller fremsendelse af opsigelser i forbindelse med indgåelse eller fornyelse af kollektive overenskomster.”

I vedtægterne for Praktiserende Arkitekters Råd hedder det i § 1, stk. 3:

”Stk. 3. Rådet fører på vegne alle praktiserende medlemmer af DAL/AA forhandlinger:

.....

d. Med ansatte arkitekter og disses organisationer om såvel individuelle som generelle løn- og normeringsforhold samt afslutter overenskomster og hovedaftaler med disse. Rådet kan i den forbindelse erklære boykot og lockout. Rådet kan efter beslutning ved et årsmøde, generelt eller for enkelte spørgsmål, overlade sit forhandlingsmandat til andre organisationer.”

I § 1, stk. 4, hedder det yderligere:

”Stk. 4. Ud over de i stk. 3 d nævnte ansatte arkitekter fører rådet på de tilsluttede medlemmers vegne forhandlinger med øvrige medarbejdere og disses organisationer og træffer med disse aftaler om indgåelse af lønoverenskomster, hvadenten de indgås for individuelle medlemmer, kollektivt for alle medlemmer eller for grupper af medlemmer. Rådet kan efter beslutning ved et årsmøde overlade sit forhandlingsmandat, generelt eller for enkelte spørgsmål, til andre organisationer.”

Klagerne har anført, at overenskomsten mellem parterne vel forudsætter, at der kan foretages arbejdsstandsning, men den er tavs med hensyn til varsel og ligeledes over for hvem, der skal varsles. Der må derfor afgives individuelle opsigelser i overensstemmelse med arbejdsretlig teori og praksis. I hvert fald skal en meddelelse om arbejdsstandsning indeholde navne på dem, der er omfattet af arbejdsstandsningen, og de tjenestesteder, hvor de pågældende arbejder. Der er ganske vist anvendt en frist, der svarer til funktionærlovens almindelige bestemmelser, men der kan ikke bortses fra, at der i enkelte tilfælde er tale om længere

opsigelsesfrister. Specielt for så vidt angår den sidste meddelelse om arbejdsstandsning er det anført, at denne er behæftet med meget store fejl. Den omfatter ifølge medlemsfortegnelsen 164 tegnestuer og 366 medlemmer af Teknisk Landsforbund. 40 af tegnestuerne er ikke medlemmer af Praktiserende Arkitekters Råd, og 60 af de medlemmer, som står på fortegnelsen, er ikke omfattet af arbejdsstandsningen. Allerede dette må betyde, at der må ses bort fra denne meddelelse om arbejdsstandsning.

De indklagede har henvist til, at det i overenskomsten klart er forudsat, at der kan strejkes. Det eneste, der ikke er truffet bestemmelse om, er spørgsmålet om varsel, men da man har anvendt funktionærlovens almindelige varsel, er der intet grundlag for at tilsidesætte de pågældende meddelelser om arbejdsstandsning. Det er rigtigt, at der er fejl i den anden meddelelse om arbejdsstandsning, men disse fejl er så ubetydelige, at de ikke kan give anledning til, at meddelelsen betragtes som ugyldig.

Arbejdsretten skal udtale:

Såvel i Teknisk Landsforbunds som i Praktiserende Arkitekters Råds vedtægter er der udtrykkelig hjemmel for, at de pågældende organisationer optræder med fuldmagt for medlemmerne i forbindelse med strejke og lockout. Overenskomsten mellem de pågældende parter forudsætter efter sin ordlyd, at der kan strejkes. Det må det herefter – som sagen er forelagt – lægges til grund, at meddelelse om arbejdsstandsning kan gives af Teknisk Landsforbund på medlemmernes vegne til Praktiserende Arkitekters Råd. Teknisk Landsforbund har anvendt den i funktionærloven almindeligt gældende opsigelsesfrist som varsel, og det er ikke oplyst, at der for nogen af de medlemmer af Teknisk Landsforbund, der er omfattet af arbejdsstandsningen, er indgået aftale om længere opsigelsesvarsel. Der findes herefter ikke grundlag for at tilsidesætte meddelelserne om arbejdsstandsning under hensyntagen til, at der ikke er anvendt de individuelle opsigelsesvarsler. Endelig bemærkes, at de af klagerne påberåbte fejl i forbindelse med medlemsfortegnelse m.v. i den sidste meddelelse om arbejdsstandsning ikke kan medføre den meddelelseres ugyldighed.

Indklagede bør herefter frifindes.

Thi kendes for ret:

Indklagede, Teknisk Landsforbund, frifindes.

sagsomkostninger betaler klagerne, Praktiserende Arkitekters Råd, 2.000 kr. til Arbejdsretten.